

Nefrovisie

Richtlijnen • Registratie • Visitatie

Stichting Nefrovisie
te Utrecht

Jaarverslag 2023

De eerste mijlpalen van het beleidsplan bereikt

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Registratie en onderzoek	3
2.1	Kwaliteitsregistratie.....	3
2.2	Capaciteitskaart centrumhemodialyse	5
2.3	Uitkomsten van zorg bij keuze-ondersteuning	5
2.4	De Nederlandse Nieratlas	5
2.5	Projecten.....	5
3	Visitatie en dataverificatie	7
3.1	Algemeen.....	7
3.2	Meevisiteren ervaringsdeskundigen.....	7
3.3	Kwaliteitssysteem nefrologische keten.....	7
4	Organisatie	8
4.1	Bestuur	8
4.2	Herinrichting governance.....	8
4.3	Samenstelling team	8
4.4	Adviesraden.....	8
4.5	Informatiebeveiliging.....	8
4.6	Opleidingen.....	9
4.7	Communicatie, externe presentaties en wetenschappelijke publicaties	9
4.8	Huisvesting	9
4.9	Financiën	9
5	Vooruitblik 2024	10
6	Jaarrekening	11
6.1	Balans per 31 december 2023	11
6.2	Staat van baten en lasten over 2023 en verdeling resultaat	12
6.3	Kasstroomoverzicht	13
6.4	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	14
6.5	Grondslagen voor de resultaatbepaling	15
6.6	Toelichting op de balans per 31 december 2023.....	16
6.7	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	19
6.8	Analyse werkelijke kosten versus begroting 2023.....	24
6.9	Ondertekening	26
7	Overige gegevens	27
	Bijlage A – toelichting onderzoeksprojecten	28
	Bijlage B – Presentaties en publicaties	29
	Presentaties in 2023.....	29
	Publicaties in 2023	29

1 Inleiding

De stichting Nefrovisie ondersteunt de samenwerking tussen artsen, verpleegkundigen en andere zorgverleners en patiëntenorganisaties in het optimaliseren van de nierzorg. Dit doen wij met een landelijk kwaliteitssysteem dat is gericht op het hele zorgtraject: vanaf het moment van nierfalen tot en met dialyse en/of transplantatie. Dit kwaliteitssysteem bestaat uit twee onderdelen: de registratie Nefrodata en de visitatie. Door registratie en visitatie hebben wij zicht op goede voorbeelden in de zorgverlening. Wij stimuleren vernieuwingen in de zorg, onder andere door deze praktijkvoorbeelden aandacht te geven.

In 2023 heeft Nefrovisie een aantal belangrijke mijlpalen bereikt bij de uitvoering van het beleidsplan 2022-2024. Als een van de eerste kwaliteitsregistraties wordt Nefrodata toegelaten tot het nieuwe landelijke register voor kwaliteitsregistraties, de nieuwe website is gelanceerd en de cloudmigratie van de ICT-omgeving is voltooid.

In hoofdstuk 2 en 3 wordt een toelichting gegeven op de werkzaamheden die in 2023 zijn uitgevoerd. Hoofdstuk 4 beschrijft de belangrijkste speerpunten in 2024, dat in het teken staat van voortzetting van uitvoering van het beleidsplan. Hoofdstuk 5 beschrijft de organisatie en in hoofdstuk 6 is de jaarrekening weergegeven.

2 Registratie en onderzoek

2.1 Kwaliteitsregistratie

Nefrovisie beheert de kwaliteitsregistratie Nefrodata, een registratie van patiënten met chronische nierziekten. In de registratie staan gegevens van chronische dialysepatiënten, van patiënten met een functionerende donornier en vanaf 2023 is het ook mogelijk gegevens van patiënten met chronische nierschade aan te leveren. De kwaliteitsregistratie is belangrijk om de kwaliteit van de zorg te bewaken, verbeteren en transparant te maken.

In 2023 is de naam van de kwaliteitsregistratie gewijzigd van Renine in Nefrodata.

2.1.1 Nieuwe uitkomsten set kwaliteitsregistratie

In 2023 is gestart met registratie van een nieuwe uitkomstenset voor dialysezorg zoals die in 2022 is overeengekomen. De selectie van uitkomstmaten is voor een belangrijk deel het resultaat van lijn 1 van het programma Uitkomstgerichte Zorg, een initiatief van partijen uit het Hoofdlijnen Akkoord Medisch Specialistische zorg, uitgevoerd onder begeleiding van het Zorginstituut. Daarnaast zijn de klinische parameters voor dialysepatiënten (NFN sectie richtlijnen) en indicatoren van de transparantiekalender door een werkgroep onder leiding van Nefrovisie geëvalueerd en aangepast.

Onderdeel van de aanpassing van de uitkomstenset is een uitbreiding van de registratie met gegevens van patiënten met chronische nierschade CKD-stadium G4-G5. Om dit uit te voeren met een minimum aan registratielast is het noodzakelijk dat het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) goed is ingericht, dat de professional het EPD op de juiste wijze gebruikt en dat er bij voorkeur een automatische koppeling tussen het EPD en onze dataverwerker is ingericht. In de ziekenhuizen met een Chipsoft EPD die als pilot zijn getest, is geconstateerd dat nog extra stappen moeten worden genomen om aan deze voorwaarden te voldoen. Naar verwachting zal dit in Q2 2024 zijn gerealiseerd. In Q2 zal naar verwachting ook worden gestart met een pilot in ziekenhuizen die EPIC als EPD gebruiken. De registratie van gegevens van patiënten met nierschade CKD G4-G5 is vanaf 1 januari 2025 verplicht.

2.1.2 PROMs

De toepassing van PROMs (Patient Reported Outcome Measures) binnen de nefrologie is verder uitgerold. Nu een aantal studies zijn afgesloten, neemt de toepassing van PROMs in kader van studies dit jaar af. De toepassing van PROMs in het kader van reguliere zorg voor dialysepatiënten blijft onverminderd goed waarbij 52 van 57 centra in Nederland PROMs via Nefrodata toepassen. De 5 centra die geen gebruik maken van PROMs via Nefrodata, kunnen dit wel op een andere manier in het centrum georganiseerd hebben.

In een enquête onder dialysepatiënten is gepeild hoe zij het gebruik van de PROMs-vragenlijst beoordelen. Bij de eerste resultaten blijkt dat 66% van de ondervraagden aangeeft dat zij de vragen uit de PROMs-vragenlijst zinvol vinden. 62% geeft aan dat het beantwoorden van deze vragen helpt in het contact met de arts of verpleegkundige bij het bespreken van onderwerpen die voor de patiënt belangrijk zijn.

2.1.3 Jaarlijkse rapportages

De publicatie “Trends in nierfunctievervangings in Nederland” en de Nefrodata jaarrapportage 2022 werden begin 2024 opgeleverd.

In de publicatie “Trends in nierfunctievervangings in Nederland” werd naast een algemeen deel ook aandacht gegeven aan de volgende drie onderwerpen:

- Trends in de wachtlijst voor niertransplantaties
- Trends in thuisdialyse
- Verhouding zorgbehoefte en capaciteit voor centrumhemodialysebehandeling

2.1.4 Dataverzoeken

De kwaliteitsregistratie Nefrodata toont op [Nefrodata.nl](https://nefrodata.nl) de landelijke trends over nierfunctievervangings. Deze gegevens zijn publiek toegankelijk. Indien deze gegevens niet toereikend zijn voor een (onderzoeks)vraag, kan een dataverzoek ingediend worden.

In 2023 zijn vijf dataverzoeken ontvangen, deze betroffen allemaal data op geaggregeerd niveau. Daarnaast zijn er zoals gebruikelijk data verstrekt aan de ERA voor de Europese data-analyse. Daarnaast zijn aan meerdere centra op hun verzoek data uit Nefrodata geleverd over het eigen centrum. Het ging hier om gegevens die niet via Nefrodata beschikbaar zijn. Dit betrof in 2023 12 verzoeken.

De beheercommissie is in 2023 één keer bij elkaar geweest.

2.1.5 De Samenwerkende Kwaliteitsregistraties (SKR)

In navolging van de adviezen van de commissie Keuzekamp richt Zorginstituut Nederland een nieuw register voor kwaliteitsregistraties op om de regio op kwaliteitsregistraties te verbeteren. Toelating tot het register bepaalt of een kwaliteitsregistratie voor financiering door Zorgverzekeraars Nederland (ZN) in aanmerking komt. Voor toelating gelden criteria die zijn opgesteld door een inhouds-governance commissie (IGC) en een data-governance commissie (DGC). In mei 2023 is Nefrodata aangemeld om getoetst te worden voor toelating tot dit register. Nefrodata was ingeloot in de eerste ronde, waar 10 registraties aan meedoen. Eind 2023 waren alle stappen in het proces doorlopen: het aanvraagformulier is ingevuld, de daartoe behorende documenten zijn aangeleverd en reacties op conceptadviezen zijn gegeven. Nefrovisie heeft begin 2024, als een van de eerste kwaliteitsregistraties, een positief advies gekregen van de IGC en DGC voor toelating tot het register voor drie jaar.

Vervolgstep is dat een begroting moet worden opgesteld die past binnen de kaders die ZN hiervoor heeft opgesteld. Financiering door ZN zal naar verwachting per 1 januari 2025 van start gaan. Tot die tijd wordt de registratie gefinancierd vanuit de centrumbijdrage van de dialysecentra.

2.1.6 Transparantiekalender – indicatoren chronische nierschade

Nefrovisie heeft ook in 2023 weer een analyse uitgevoerd op de (openbare) data van de Transparantiekalender voor chronische nierschade. Zorginstituut Nederland stelt deze indicatoren verplicht. De analyse is halverwege 2023 gepubliceerd op de website (zie de rapportage “[Kwaliteitsindicatoren Chronische Nierschade - rapportagejaar 2022](#)”).

Nefrovisie leidt de werkgroep voor totstandkoming van deze indicatoren. In 2023 is de set voor 2024 vastgesteld, waarbij diverse partijen (waaronder NFN en NVN) input hebben gegeven.

2.2 Capaciteitskaart centrumhemodialyse

Nefrovisie brengt de capaciteit voor centrumhemodialyse in beeld met een capaciteitskaart. Met deze kaart wordt inzichtelijk gemaakt hoe groot de actuele capaciteit voor electieve instroom voor centrumhemodialyse is. Dialysecentra ontvangen wekelijks een uitnodiging om deze gegevens in te voeren. Zie nefrovisie.nl/capaciteitskaart.

2.3 Uitkomsten van zorg bij keuze-ondersteuning

In aansluiting op het programma Uitkomstgerichte Zorg wil Nefrovisie uitkomstmaten, zoals die onder andere door Nefrodata en NOTR worden geregistreerd, beter in beeld brengen bij keuze-ondersteuning van patiënten, in het bijzonder bij keuzes die moeten worden gemaakt bij terminaal nierfalen. In 2023 heeft Nefrovisie in samenwerking met drie andere landelijk initiatieven die zich met dit onderwerp bezighouden (Santeon keuzehulp, Zorgkeuzelab en Nierkeuze.nl) een subsidieaanvraag geschreven om dit verder tot ontwikkeling te brengen. Deze aanvraag is door de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV) geselecteerd voor indiening bij de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS) in de aanvraagronde van januari 2024.

2.4 De Nederlandse Nieratlas

Nefrovisie heeft de [Nieratlas](#) in beheer, een website waar uitkomsten en kosten voor zorg aan patiënten met een nierziekte in beeld worden gebracht, waarvoor de Vektis database als bron wordt gebruikt. In 2023 zijn de data toegevoegd van de jaren 2020 en 2021.

Vanaf 2022 zijn Vektis-gegevens niet meer beschikbaar voor de Nieratlas. Een alternatieve bron is de database van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) waar ook Vektis-gegevens beschikbaar zijn. Een verzoek tot toegang van deze database is in 2023 door CBS toegekend. In 2024 zal onderzocht worden of de Nieratlas geactualiseerd kan worden met deze data van het CBS.

2.5 Projecten

Net als vorig jaar zijn voor diverse landelijke onderzoeksprojecten werkzaamheden (datamanagement en databeheer) verricht die het kwaliteitsbelang van de nefrologie dienen. In 2023 is het nieuwe project PRO-CKD gestart. Ook is een nieuwe analyse op Vektis-data uitgevoerd voor het project ‘Kosten laatste levensjaar’. De follow-up van het project DOMESTICO is eind 2023 beëindigd. Dit betekent dat de dataverzameling begin 2024 wordt afgerond. De DIALOGICA en OASIS lopen in 2023 door. Voor een toelichting op de projecten verwijzen wij naar bijlage A.

Showcase Nefrologie

Het project "Showcase Nefrologie", uitgevoerd met behulp van een ZonMw subsidie, is in 2023 vrijwel afgerond. Het eindverslag is in concept gereed en zal begin 2024 worden ingediend bij de subsidiegever. Het project werd uitgevoerd in samenwerking met het LUMC en de Santeon ziekenhuizen. Doel van dit project is te beschrijven hoe het kwaliteitssysteem (registratie en visitatie) binnen de nefrologie is opgezet en wat het heeft opgebracht in termen van verbetering van uitkomsten.

2.5.1 Nierteam aan huis

In het programma Nierteam Aan Huis (NTAH) krijgen patiënten voorlichting over nierfunctievervangende behandeling in hun eigen woonomgeving in aanwezigheid van hun sociale netwerk. Uit een pilot is gebleken dat patiënten door deze vorm van voorlichting worden geholpen met het op gang brengen van een gesprek over levende donatie. De NFN en het Landelijk Overleg Nier Transplantatie (LONT) hebben aan Nefrovisie gevraagd de landelijk uitrol van deze voorlichting te organiseren. Nadat een discussie tussen het LONT en NFN enerzijds en ziektekostenverzekeraars anderzijds over het protocol is afgesloten kon Nefrovisie voorbereidingen treffen (zoals e-learning up-to-date brengen en contracten met ondersteunde partijen maken) die een landelijk opstart in Q1 2024 mogelijk maken.

3 Visitatie en dataverificatie

3.1 Algemeen

In 2023 hebben 16 visitatiebezoeken plaatsgevonden. Voorafgaand aan de visitatie brengt een medewerker van Nefrovisie een dataverificatiebezoek aan het centrum. Op basis van steekproeven wordt een indruk verkregen van de volledigheid en juistheid van de aangeleverde gegevens. De resultaten van dataverificatie worden opgenomen in het visitatierapport en besproken tijdens de visitatie. In 2023 is gestart met het updaten van de normen die in 2019 voor het laatst waren herzien. Naar alle verwachtingen wordt dit in het eerste kwartaal van 2024 afgerond.

3.2 Meevisiteren ervaringsdeskundigen

Vier centra hebben in 2022 deelgenomen aan de pilot “deelname patiëntvertegenwoordiging aan visitatie”. Conclusie van deze pilot was dat deelname van patiënten aan de visitatie meerwaarde heeft, maar dat nog enkele verbeteringen in dit protocol moeten worden aangebracht. Hiervoor zal een vervolgpilot plaatsvinden die uitgevoerd wordt in samenwerking met de Nierpatiënten Vereniging Nederland. Een projectcoördinator heeft een plan geschreven voor de uitvoering van de pilot. De 4 visitaties voor deze pilot zijn gepland in de eerste helft van 2024.

3.3 Kwaliteitssysteem nefrologische keten

3.3.1 CNS4-5

In 2020 is gestart met de ontwikkeling van een kwaliteitssysteem voor de zorg van patiënten met chronische nierschade CKD G4-G5 ondersteund door SKMS-subsidie. De subsidie zou aflopen in 2024. Nu gebleken is dat het opzetten van een registratie van zorguitkomsten van deze patiënten meer tijd vergt, heeft Nefrovisie een verzoek tot budgetneutrale verlenging van de subsidie tot maart 2026 ingediend. Eindproduct is een eerste benchmarkrapportage met landelijk cijfers over jaar 2025.

3.3.2 Transplantatie

Voor de ontwikkeling van een kwaliteitssysteem niertransplantatie heeft Nefrovisie in samenwerking met het Landelijk Overleg Nier Transplantatie (LONT) een SKMS-subsidie toegekend gekregen in oktober 2023. Het kwaliteitssysteem beslaat de drie fases van niertransplantatiezorg: de voorbereiding, de transplantatie en de nazorg. Op te leveren producten zijn een selectie van relevante uitkomstmaten, aanpassingen in de registratie voor deze uitkomstmaten, dashboards voor de professionals, benchmarkrapportages en een visitatiesysteem voor transplantatiecentra. Er is een projectcoördinator aangesteld en de eerste bijeenkomst van de werkgroep is gepland in Q1 2024. Het project loopt tot Q1 2027

4 Organisatie

4.1 Bestuur

Het bestuur bestaat op 31 december 2023 uit de volgende personen:

Drs. M. Verweij (voorzitter)
Dr. M.A.G.J ten Dam (uitvoerend bestuurder)
Prof. Dr. M.H. Hemmelder
Dhr. D.J. de Jonge
Dr. P.T. Luik
Dr. A.P.J. de Vries
Mevr. J.A.M. van der Vuurst

Het bestuur heeft zes keer vergaderd in 2023. Een actueel overzicht van bestuursleden vindt u [hier](#).

4.2 Herinrichting governance

In 2022 heeft het bestuur van Nefrovisie het adviesbureau *Governance in balans* gevraagd de rol en de positie van het bestuur (*one-tier board*) te evalueren tegen het licht van de Governance-code in de zorg. Op basis van deze evaluatie is een aantal adviezen gegeven die het bestuur, na raadpleging van NFN, NVN, LONT en V&VN Dialyse & Nefrologie, wil opvolgen. Eén van de adviezen is dat de inbreng van belanghebbenden en het onafhankelijke toezicht, die nu beide belegd zijn in het bestuur, moet worden gescheiden door installatie van respectievelijk een Adviesraad en een Raad van Toezicht. In de Adviesraad zijn net als in het huidige bestuur de belangrijkste belanghebbende partijen vertegenwoordigd: NFN, NVN, LONT en V&VN Dialyse & Nefrologie. Deze Adviesraad gaat de huidige Klantadviesraad vervangen. De Beleidsadviesraad wordt voortgezet onder de naam Netwerkraad. In 2024 zal dit plan in nieuwe statuten worden uitgewerkt.

4.3 Samenstelling team

- Martijn Leegte heeft per 31-12-2023 Nefrovisie verlaten. Zijn vacature is nog niet opgevuld.
- Wilma van Dijk heeft per 31-12-2023 Nefrovisie verlaten. Voor haar taken op gebied van visitatie is Linda Eshuis per 15-1-2024 aangesteld.

Een actueel overzicht van het team vindt u [hier](#).

4.4 Adviesraden

De Beleidsadviesraad en de Klantadviesraad zijn beide twee keer bijeengekomen in 2023.

4.5 Informatiebeveiliging

Eén van de maatregelen voor informatiebeveiliging was migratie naar de cloud van de ICT-omgeving. Dit heeft in 2023 plaatsgevonden. Daarnaast heeft DNV in november 2023 een externe audit in het kader van het NEN-7510 uitgevoerd, waarbij het managementsysteem voor informatiebeveiliging weer positief is beoordeeld.

4.6 Opleidingen

Nefrovisie geeft cursussen en trainingen op het gebied van registratie, visitatie en kwaliteitsontwikkeling. In 2023 heeft er twee keer de training tracer methodiek plaatsgevonden. In 2024 staat inmiddels weer een tracer methodiek training gepland.

4.7 Communicatie, externe presentaties en wetenschappelijke publicaties

In 2023 is de vernieuwde website van Nefrovisie gelanceerd. In deze vernieuwde versie worden de gegevens uit Nefrodata prominenter in beeld gebracht en wordt meer aandacht gegeven aan goede praktijkvoorbeelden zoals die bij visitatie van dialysecentra en door landelijk onderzoek worden opgepikt.

In 2023 is geparticipeerd aan diverse wetenschappelijke publicaties en zijn presentaties over het visitatiesysteem gegeven tijdens de Nederlandse Nefrologiedagen, op de hoofddag van V&VN Dialyse & Nefrologie en tijdens de najaarsvergadering van de NFN. Voor een overzicht van presentaties en publicaties in 2023 zie bijlage B.

4.8 Huisvesting

Het huurcontract voor het kantoor en de Hans Mak zaal loopt per oktober 2024 af. Nefrovisie heeft diverse alternatieven voor huisvesting beoordeeld en ervoor gekozen het contract voor het kantoor op het Moreelsepark voor 5 jaar te verlengen. In plaats van de Hans Mak zaal zal een kleinere vergaderzaal worden gehuurd om zo de huisvestingskosten te beperken.

4.9 Financiën

Het jaar 2023 is afgerond met een negatief resultaat van € 76.771. Dit resultaat was minder negatief dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door een tekort aan personeel en uitstel van het project website naar 2023. Beiden hebben ervoor gezorgd dat niet alle geplande werkzaamheden voor 2023 konden worden uitgevoerd. Daarnaast vielen o.a. de kosten voor de cloudmigratie lager uit dan verwacht, zijn visitaties uit het laatste kwartaal van 2022 pas in 2023 afgerond en gefactureerd en is de rente gestegen.

Voor verdere details wordt verwezen naar hoofdstuk 6 Jaarrekening.

Het stichtingsvermogen van Nefrovisie is onderverdeeld in een bestemmingsreserve, een continuïteitsreserve en een algemene reserve.

4.9.1 Bestemmingsreserve

In onderstaande tabel is weergegeven aan welke bestemmingen de reserve is gekoppeld en wanneer uitvoering van deze bestemmingen zal plaatsvinden.

	2024	2025	2026
Ontwikkelen Nefrodata met registratie aan de bron:			
- Uitbreiden registratie naar CNS4-5 met verzamelen comorbiditeit en PREMs en PROMs op patiëntniveau	X	X	X
Ontwikkelen toekomstbestendig data platform voor Nefrodata en onderzoeksregistraties.	X		
Herziening visitatie TX	X		
Ontwikkelen van rapportagetool voor gebruikers (datavisualisatie)	X	X	

Professionalisering van de organisatie:			
- Vernieuwen huisvesting Nefrovisie		X	
Borging Nederlandse Nieratlas via CBS	X	X	X
Nadere analyse data door arts-onderzoeker/epidemioloog	X		

4.9.2 Continuïteitsreserve

Teneinde de gestelde beleidsdoelen op de korte termijn in geval van een calamiteit toch te kunnen verwezenlijken, is de aanwezigheid van een reserve hiertoe noodzakelijk. De hoogte van deze continuïteitsreserve is door het bestuur vastgesteld op 0,5 tot 1 keer de uitvoeringskosten, inclusief de kosten voor de organisatie en ondersteuning van visitatie en exploitatiekosten Nefrodata.

5 Vooruitblik 2024

2024 zal in het teken staan van voortzetting van uitvoering van het beleidsplan met als belangrijkste speerpunten:

- Uitwerken statuten nieuwe governancestructuur
- Begroting financiering registratie 2025 conform kaders ZN
- Implementatie van de aanpassingen in de registratie inclusief uitbreiding met gegevens over chronische nierschade stadium G4-G5
- Verdere ontwikkeling kwaliteitssysteem chronische nierschade G4-G5
- Start ontwikkeling kwaliteitssysteem niertransplantatie
- Subsidieaanvraag voor toepassing uitkomstmaten integratie keuze-ondersteunings-instrumenten
- Start ondersteuning landelijke uitrol NTAH
- ZonMw project Showcase Nefrologie afronden
- Ondersteuning lopende onderzoeksprojecten
- Herziening visitatienormen en dagprogramma
- Tweede pilot meevisiteren patiëntvertegenwoordigers starten in samenwerking met de NVN

De begroting van 2024 is als volgt:

	Begroting 2024
Inkomsten	1.200.900
Doeluitgaven	220.000
Uitvoeringskosten	1.161.000
RESULTAAT	(180.100)

Nefrovisie kan terugkijken op een productief jaar waarin een aantal belangrijke resultaten bereikt zijn in lijn met het beleidsplan.

Utrecht, 14 maart 2024

Dr. M.A.G.J ten Dam, uitvoerend bestuurder

6 Jaarrekening

6.1 Balans per 31 december 2023

Balans na resultaatbestemming

(bedragen in €)

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Hard- en Software	8.949	1.890
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Debiteuren	15.277	30.253
Overige vorderingen en overlopende activa	113.525	110.848
LIQUIDE MIDDELEN	1.283.146	1.488.319
TOTAAL ACTIVA	1.420.897	1.631.310

PASSIVA		
STICHTINGSVERMOGEN		
Bestemmingsreserve	197.418	232.449
Continuïteitsreserve	871.737	913.477
Algemene reserve	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	134.357	86.237
Belastingen, premies sociale voorzieningen	49.825	33.895
Overige schulden en overlopende passiva	167.560	365.252
TOTAAL PASSIVA	1.420.897	1.631.310

6.2 Staat van baten en lasten over 2023 en verdeling resultaat

(bedragen in €)

INKOMSTEN	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Centrumbijdrage kwaliteitssysteem Nefrovisie	1.008.120	1.007.500	1.007.810
Opbrengst visitatie en dataverificatie	82.280	34.000	32.875
Opbrengst projecten en netwerkactiviteiten	230.283	81.500	97.248
Overige opbrengsten	21.774	20.000	61.103
TOTAAL INKOMSTEN	1.342.457	1.143.000	1.199.036
DOELUITGAVEN			
Registratie en onderzoek	141.460	181.500	140.451
Visitatie en dataverificatie	71.082	47.750	59.808
Kosten projecten en netwerkactiviteiten	198.579	43.750	37.005
TOTAAL DOELUITGAVEN	411.121	273.000	237.264
UITVOERINGSKOSTEN			
Afschrijvingen	3.598	7.500	4.368
Automatisering	127.989	175.000	111.873
Bureau- en bestuurskosten	51.627	65.000	53.508
Communicatie en PR	28.245	7.500	3.390
Huisvesting	75.041	65.500	56.187
Salarissen incl. werkgeverslasten	680.823	720.000	721.401
Overige personeelskosten	29.610	35.000	30.608
Informatiebeveiliging	24.532	42.500	32.163
Diverse baten en lasten	-	25.000	-
Financiële baten en lasten	(13.358)	7.500	4.946
TOTAAL UITVOERINGSKOSTEN	1.008.107	1.150.500	1.018.444
RESULTAAT	(76.771)	(280.500)	(56.672)

Verdeling resultaat

Van het negatieve saldo van € 76.771 wordt € 35.031 onttrokken aan de bestemmingsreserve en voor € 41.740 onttrokken aan de continuïteitsreserve (zie ook Toelichting balans op pagina 18 en verder).

6.3 Kasstroomoverzicht

(bedragen in €)

	2023	2022
Liquide middelen per 1-1	1.488.319	1.309.582
Herkomst		
Exploitatieresultaat	(76.771)	(56.672)
Afschrijvingen	3.598	4.368
Cash flow (A)	(73.173)	(52.304)
Bestedingen		
Investeringen in MVA	10.657	-
Totaal bestedingen (B)	10.657	-
Mutatie werkkapitaal (A-B)	(83.830)	(52.304)
Mutatie vorderingen	12.299	(12.536)
Mutatie kortlopende schulden	(133.642)	243.577
(C)	(121.343)	231.041
Mutatie liquide middelen (A-B+C)	(205.173)	178.737
Liquide middelen per 31-12	1.283.146	1.488.319

6.4 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Stichting Nefrovisie heeft haar statutaire zetel in Utrecht en is gevestigd aan Moreelsepark 1 in Utrecht. Nefrovisie is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 30186475 en heeft een ANBI status.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling en in het bijzonder Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 'Kleine organisaties zonder winststreven'.

Voor zover niet anders aangegeven zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. De waarderingsgrondslagen zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd.

Herrubricering posten

Indien het voor het inzihtsvereiste noodzakelijk is, zijn posten van het voorgaand jaar aangepast naar de gehanteerde rubricering van het huidige boekjaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de aanschaffingswaarde, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen. Liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van Nefrovisie.

Eigen Vermogen

Als Algemene reserve wordt aangeduid het deel van het vermogen waarover zonder belemmeringen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Nefrovisie is opgericht.

De Bestemmingsreserve en de Continuïteitsreserve zijn het gedeelte van het vermogen waaraan het bestuur expliciet een bestedingsdoel heeft gegeven.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien Nefrovisie op balansdatum een feitelijke of in rechte afdwingbare verplichting heeft, waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is in te schatten.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

6.5 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Bijdragen

Subsidies worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en aan het boekjaar zijn toe te rekenen. Baten zijn slechts opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt.

Projectkosten en subsidies

Ten aanzien van de posten begrepen in het exploitatieresultaat geldt dat met lasten en risico's is rekening gehouden die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar. De op de opbrengsten drukkende kosten, worden verantwoord in het jaar waarin de desbetreffende baten worden genomen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde op basis van de verwachte economische levensduur.

Overige exploitatielasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Pensioenverplichtingen

Nefrovisie heeft de pensioenverplichtingen van haar werknemers ondergebracht bij PFZW. De pensioenregeling is in de CAO overeengekomen als een middelloonregeling met voorwaardelijke indexatie. Nefrovisie heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

6.6 Toelichting op de balans per 31 december 2023

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	2023	2022
Boekwaarde per 1 januari	1.890	6.258
Aanschaffingen gedurende het jaar	10.657	-
Afschrijvingen over het jaar	(3.598)	(4.368)
Boekwaarde per 31 december	8.949	1.890

Het afschrijvingspercentage bedraagt 33%.

VLOTTENDE ACTIVA

Debiteuren	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	15.277	30.253

Een voorziening voor oninbare vorderingen wordt niet nodig geacht.

Overige vorderingen en overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
Nog te ontvangen bedragen	12.556	-
Vooruitbetaalde kosten algemeen	100.969	110.848
Totaal overige vorderingen	113.525	110.848

Alle overige vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
ING bank	293.314	495.880
Rabobank	989.832	992.439
Totaal liquide middelen	1.283.146	1.488.319

Er is een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 9.281 ten behoeve van de huur van het Moreelsepark. De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking.

STICHTINGSVERMOGEN

Het stichtingsvermogen van Nefrovisie is onderverdeeld in een bestemmingsreserve, een continuïteitsreserve en een algemene reserve.

Na verdeling resultaat	Saldo 1-1-2023	Verdeling resultaat	Saldo 31-12-2023
Bestemmingsreserve	232.449	(35.031)	197.418
Continuïteitsreserve	913.477	(41.740)	871.737
Algemene reserve	-	-	-
Totaal	1.145.926	(76.771)	1.069.155

Bestemmingsreserve

In onderstaande tabel is weergegeven aan welke bestemmingen de reserve is gekoppeld en wanneer uitvoering van deze bestemmingen zal plaatsvinden.

	2024	2025	2026
Ontwikkelen Nefrodata met registratie aan de bron:			
- Uitbreiden registratie naar CNS4-5 met verzamelen comorbiditeit en PREMs en PROMs op patiëntniveau	x	x	x
Ontwikkelen toekomstbestendig data platform voor Nefrodata en onderzoeksregistraties.	x		
Herziening visitatie TX	x		
Ontwikkelen van rapportagetool voor gebruikers (datavisualisatie)	x	x	
Professionalisering van de organisatie:			
- Vernieuwen huisvesting Nefrovisie		x	
Borging Nederlandse Nieratlas via CBS	x	x	x
Nadere analyse data door arts-onderzoeker/epidemioloog	x		

Continuïteitsreserve

Teneinde de gestelde beleidsdoelen op de korte termijn in geval van een calamiteit toch te kunnen verwezenlijken, is de aanwezigheid van een reserve hiertoe noodzakelijk. De hoogte van deze continuïteitsreserve is door het bestuur vastgesteld op 0,5 tot 1 keer de uitvoeringskosten, inclusief de kosten voor Visitatie en exploitatiekosten Nefrodata.

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit gelden waaraan nog geen concrete bestemming is toegekend. Voor zover er geen andere bestemming is gevonden, kan het jaarlijkse exploitatieresultaat hieraan worden toegevoegd, dan wel worden onttrokken. De bestemming van deze gelden zal altijd in lijn liggen met de doelstellingen van de stichting zoals opgenomen in de statuten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2023	31-12-2022
Omzetbelasting	1.305	2.311
Loonbelasting	35.113	31.584
Pensioen	13.407	-
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	49.825	33.895

Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2022
Reserveringen tbv vakantiedagen, -geld en PLB	77.280	160.076
Vooruit ontvangen bedragen projecten	52.202	158.545
Nog te betalen kosten algemeen	38.078	46.631
Totaal overige schulden en overlopende passiva	167.560	365.252

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan één jaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Huurverplichting

Nefrovisie is gehuisvest aan het Moreelsepark in Utrecht, waar zij een pand huurt van ASR. De jaarlijks voortvloeiende huurverplichting van de locatie bedraagt inclusief servicekosten ongeveer € 61.000 per jaar. In dit bedrag zijn huurvrije perioden, alsmede mogelijke inkomsten uit verhuur van vergaderruimte niet meegenomen. Het huidige huurcontract loopt tot november 2024 met een verlengingsperiode van telkens 5 jaar.

In februari 2024 is het huurcontract voor 5 jaar verlengd voor het kantoorgedeelte. De zaal die tot november 2024 wordt gehuurd, wordt ingeruild voor een kleinere zaal. Hierdoor zullen de kosten inclusief servicekosten dalen naar ongeveer € 46.000 per jaar.

Huur kopieerapparaat

In 2023 is een nieuwe overeenkomst afgesloten tot 1 december 2026 inzake de huur van een kopieerapparaat. De hieruit voortvloeiende jaarlijkse huurverplichting bedraagt ca. € 1.800 (excl. btw).

Software voor o.a. dataverzameling

De hieruit voortvloeiende jaarlijkse verplichting bedraagt - voor eventuele doorbelasting aan projecten - ca. € 55.000.

6.7 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

INKOMSTEN

Inkomsten	2023	2022
Centrumbijdrage kwaliteitssysteem Nefrovisie	1.008.120	1.007.810
Opbrengsten visitatie en dataverificatie	82.280	32.875
Opbrengsten projecten en netwerkactiviteiten	230.283	97.248
Overige opbrengsten	21.774	61.103
Totaal Inkomsten	1.342.457	1.199.036

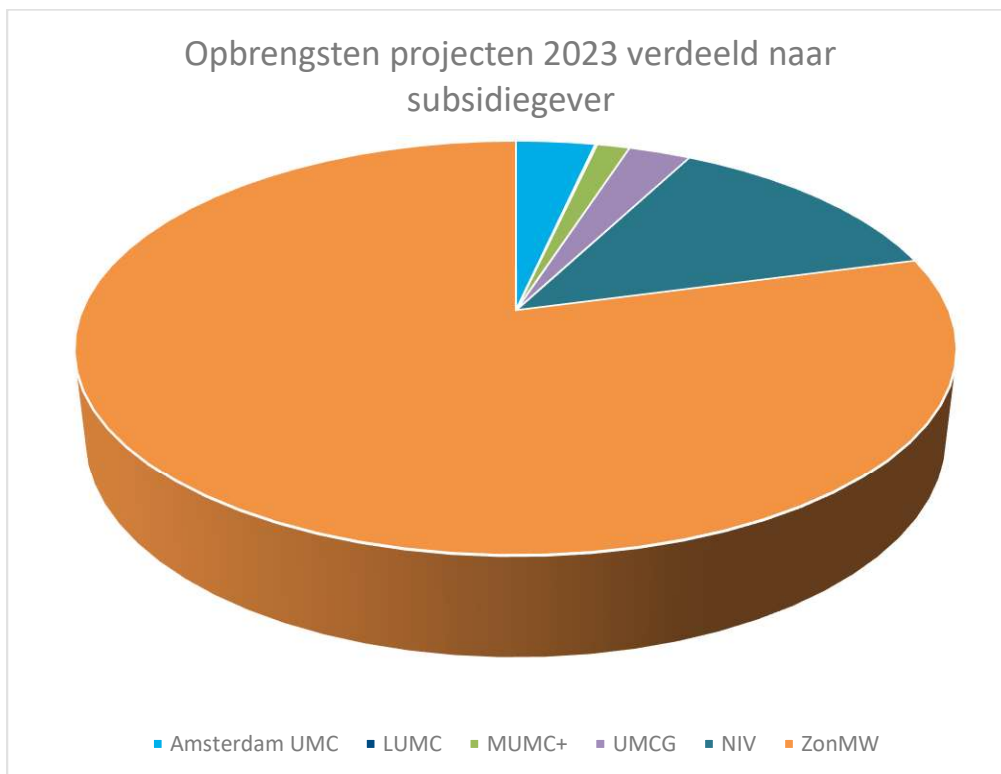
De Centrumbijdrage is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2022, het tarief per patiënt is licht gestegen in 2023 naar € 155,- (2022: € 147,50).

De opbrengsten van visitatie en dataverificatie zijn gestegen ten opzichte van begroting en voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt doordat visitaties en dataverificaties die ultimo 2022 plaatsvonden, pas in het eerste kwartaal van 2023 zijn afgerond en derhalve zijn gefactureerd.

De stijging van de projectopbrengsten wordt veroorzaakt door het project Showcase, waar Nefrovisie penvoerder voor is. Hierdoor worden zowel de opbrengsten als de kosten van het gehele project opgenomen in de Exploitatierkening van Nefrovisie.

De daling van de post overige opbrengsten wordt veroorzaakt doordat in 2023 nagenoeg geen werkzaamheden meer hebben plaatsgevonden ten behoeve van de NFN.

Het volgende diagram geeft de verdeling van de opbrengsten uit projecten in 2023 naar herkomst.

DOELUITGAVEN

Doeluitgaven	2023	2022
Registratie en onderzoek	141.460	140.451
Visitatie en dataverificatie	71.082	59.808
Kosten projecten en netwerkactiviteiten	198.579	37.005
Totaal doeluitgaven	411.121	237.264

De kosten voor Registratie en Onderzoek betreffen kosten voor het beheer en nieuwe releases van Nefrodata en zijn nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar.

De stijging van de kosten voor visitatie zijn enerzijds het gevolg van een stijging van de lasten van Exata. Anderzijds zijn de vergoedingen voor visitaties in 2023 voor de visitatoren verhoogd.

De kosten voor projecten betreffen alle directe kosten, met uitzondering van personele inzet. De kosten voor projecten worden geheel gedekt door de opbrengsten ten behoeve van projecten. De stijging van de kosten wordt veroorzaakt door het project Showcase, waarvoor Nefrovisie penvoerder is. Dit heeft tot gevolg dat alle opbrengsten en kosten voor dit project zijn verantwoord in de exploitatie van Nefrovisie.

UITVOERINGSKOSTEN

Geheel volgens verwachting hebben kosten voor personeel het grootste aandeel in de uitvoeringskosten.

Afschrijvingen materiële vaste activa	2023	2022
Hard- en software	3.598	4.368
Totaal afschrijvingen	3.598	4.368

Automatisering	2023	2022
Internet, telefoon, webhosting, diverse	2.053	11.126
Softwarelicenties	29.268	25.580
Extern netwerkbeheer en ondersteuning	57.039	62.979
Diverse automatiseringskosten	39.629	12.188
Totaal automatisering	127.989	111.873

De stijging van de kosten voor automatisering ten opzichte van het voorgaande jaar, wordt veroorzaakt door de Cloudmigratie in 2023. Deze zijn verantwoord onder de diverse automatiseringskosten. In 2022 hadden deze lasten betrekking op de uitvoering van een pentest alsmede consultancy kosten voor de implementatie van AFAS.

Bureaunkosten	2023	2022
Kantoorbenodigdheden	6.817	7.116
Bestuurskosten	2.219	1.500
Accountantskosten	12.435	12.809
Adviseringskosten	8.972	7.442
Salarisadministratie	6.598	6.853
Verzekeringen	6.678	7.100
Overige bureaunkosten	7.908	10.688
Totaal bureau- en bestuurskosten	51.627	53.508

De Bureaunkosten zijn over het algemeen lichtelijk gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar.

Communicatie en PR	2023	2022
PR-werkzaamheden	5.274	3.390
Ontwikkeling website	22.971	-
Totaal communicatie en PR	28.245	3.390

De stijging van de kosten voor communicatie en PR is het gevolg van de implementatie van de website.

Huisvestingslasten	2023	2022
Huur	36.629	37.321
Service- en schoonmaakkosten	38.412	18.866
Totaal huisvestingslasten	75.041	56.187

De stijging van de huisvestingslasten is het gevolg van de hoge energieprijzen, waardoor de servicekosten zijn toegenomen.

Salarissen incl. werkgeverslasten	2023	2022
Brutolonen en –salarissen	435.404	464.784
Sociale lasten	85.462	75.545
Pensioenlasten	50.520	49.535
Mutatie reserves vakantiegeld, vakantie-uren en PLB-uren	37.047	59.360
Vergoedingen niet in loondienst	72.390	72.177
Totaal salarissen incl. werkgeverslasten	680.823	721.401

De daling van de salarislasten in het algemeen wordt veroorzaakt doordat twee medewerkers tot medio 2023 in loondienst waren, maar geen arbeid meer hebben verricht. In deze periode hebben zij gebruik gemaakt van hun recht op opname van PLB-uren. De daadwerkelijke salariskosten voor de duur van hun arbeidsovereenkomst waren reeds in 2022 verantwoord.

De daling van de mutatie reserves vakantiegeld, vakantie-uren en PLB-uren is het gevolg van het feit dat een tweetal medewerkers de organisatie per 31 december 2023 heeft verlaten en uitbetaling van hun vakantiegeld en -uren nog in 2023 heeft plaatsgevonden.

Gemiddeld aantal werknemers

Het personeelsbestand is gedaald naar 9 medewerkers per 31 december 2023 (2022: 11 medewerkers). In het verslagjaar waren gemiddeld 7,3 werknemers in dienst van de stichting op basis van fulltime eenheden (2022: 6,8 FTE).

Bezoldiging bestuurders

Het totaal van vergoedingen aan uitvoerend, niet-uitvoerend bestuurders en toezichthouders, inclusief pensioenlasten over 2023 was € 125.997. In 2022 bedroeg het totaal van de vergoedingen € 121.090.

Overige personeelskosten	2023	2022
Vergoeding reiskosten	3.725	2.908
Thuiswerkvergoeding	1.680	1.812
Premie verzekering loondoorbetaling bij ziekte	15.586	10.816
Opleidingskosten	8.481	3.441
Diversen	138	11.631
Totaal overige personeelskosten	29.610	30.608

De totale overige personeelskosten zijn nagenoeg gelijk aan het voorgaande jaar. Echter de kosten voor opleidingen zijn gestegen, door hierop een stimulerend beleid te voeren. De daling van de diverse personeelskosten wordt veroorzaakt door een afscheidssymposium van één van de medewerkers in 2022 en een vrijval van de reservering voor vakantiedagen.

Informatiebeveiliging	2023	2022
Informatiebeveiliging	24.532	32.163
Totaal diverse baten en lasten	24.532	32.163

Voor de informatiebeveiliging heeft Nefrovisie de functies van Security Officer en Functionaris Gegevensbescherming uitbesteed aan L2P. Tevens begeleiden zij Nefrovisie bij interne en externe audits in het kader van de NEN 7510-certificering. De daling van deze kosten wordt veroorzaakt doordat in 2022 de opstart heeft plaatsgevonden voor ondersteuning door de Security Officer. Daarnaast heeft het personeelstekort ertoe geleid, dat een aantal minder belangrijke bevindingen op gebied van informatiebeveiliging worden doorgeschoven naar 2024.

Financiële baten en lasten	2023	2022
Bankrente en –kosten	13.358	(4.946)
Totaal financiële baten en lasten	13.358	(4.946)

In 2023 is het rentepercentage voor het aanhouden van tegoeden bij banken gestegen, waardoor Nefrovisie weer rentebaten heeft kunnen genereren.

6.8 Analyse werkelijke kosten versus begroting 2023

€)

INKOMSTEN	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil
Centrumbijdrage Kwaliteitssysteem Nefrovisie	1.008.120	1.007.500	620
Opbrengst visitatie en dataverificatie	82.280	34.000	48.280
Opbrengst projecten en netwerkactiviteiten	230.283	81.500	148.783
Overige opbrengsten	21.774	20.000	1.774
TOTAAL INKOMSTEN	1.342.457	1.143.000	199.457
DOELUITGAVEN			
Registratie en onderzoek	141.460	181.500	(40.040)
Visitatie en dataverificatie	71.082	47.750	23.332
Kosten projecten en netwerkactiviteiten	198.579	43.750	154.829
TOTAAL DOELUITGAVEN	411.121	273.000	138.121
UITVOERINGSKOSTEN			
Afschrijvingen	3.598	7.500	(3.902)
Automatisering	127.989	175.000	(47.011)
Bureaunkosten	51.627	65.000	(13.373)
Communicatie en PR	28.245	7.500	20.745
Huisvesting	75.041	65.500	9.541
Salarissen incl. werkgeverslasten	680.823	720.000	(39.177)
Overige personeelskosten	29.610	35.000	(5.390)
Informatiebeveiliging	24.532	42.500	(17.968)
Diverse baten en lasten	-	25.000	(25.000)
Financiële baten en lasten	(13.358)	7.500	(20.858)
TOTAAL UITVOERINGSKOSTEN	1.008.107	1.150.500	(142.393)
RESULTAAT	(76.771)	(280.500)	203.729

INKOMSTEN

De centrumbijdrage en de overige opbrengsten zijn in lijn met de begroting.

De stijging van de opbrengsten uit visitatie en dataverificatie ten opzichte van de begroting zijn het gevolg van diverse visitaties die ultimo 2022 nog niet waren afgerond en waarvan de opbrengsten uiteindelijk in 2023 zijn verantwoord. Dit was niet voorzien ten tijde van het opstellen van de begroting.

De opbrengsten uit projecten en netwerkactiviteiten zijn hoger dan begroot. Oorzaak hiervan is de start van het project Showcase Nefrologie, welke ten tijde van het opstellen van de begroting niet was voorzien.

DOELUITGAVEN

De post Registratie en onderzoek is lager dan begroot. Dit betreft de kosten voor nieuwe releases, het beheer van Nefrodata en de verdere uitbreiding van Nefrodata met CNS4-5 registratie. Met name de uitbreiding van Nefrodata met CNS4-5 is achtergebleven bij de oorspronkelijke planning. Logischerwijs heeft dit geleid tot lagere kosten.

De stijging van de kosten voor visitatie en dataverificatie zijn enerzijds het gevolg van een extra stijging van de lasten van Exata. Anderzijds zijn de vergoedingen voor visitaties in 2023 voor de visitatoren verhoogd. Deze extra verhogingen waren niet voorzien ten tijde van het opstellen van de begroting.

De kosten voor projecten en netwerkactiviteiten zijn hoger dan begroot. Oorzaak hiervan is de start van het project Showcase Nefrologie, welke ten tijde van het opstellen van de begroting niet was voorzien.

UITVOERINGSKOSTEN

De uitvoeringskosten zijn in het algemeen lager dan begroot. Hieronder zullen de belangrijke dalingen worden toegelicht.:

- **Automatiseringskosten:** In 2023 is Nefrovisie overgegaan naar werken in de Cloud. De kosten van de migratie waren lager dan begroot. Tevens was in de begroting rekening gehouden met het uitvoeren van een pentest, welke niet heeft plaatsgevonden.
- **Bureaunkosten:** Bij het opstellen van de begroting was de verwachting dat medewerkers weer meer op kantoor zouden werken, echter dit is niet het geval geweest. Hierdoor zijn minder bureaunkosten nodig geweest.
- **Salarissen inclusief werkgeverslasten:** In 2023 heeft een aantal personeelsleden Nefrovisie verlaten, wat niet was voorzien bij het opstellen van de begroting.
- **Informatiebeveiliging:** Door een tekort aan personeel en het feit dat Nefrovisie een positieve beoordeling had op de externe audit voor het NEN-7510 certificaat, is besloten een aantal minder belangrijke bevindingen op het gebied van informatiebeveiliging door te schuiven naar 2024.
- **Diverse baten en lasten:** In 2023 hebben zich geen incidenten voorgedaan waarvoor aanspraak moest worden gemaakt op de begrote diverse lasten.
- **Financiële baten en lasten:** In 2023 is sinds lange tijd weer rente ontvangen. Bij het opstellen van de begroting was hier geen rekening mee gehouden.

Tot slot de stijging van de kosten van communicatie en PR. Bij het opstellen van de begroting 2023 was ervan uitgegaan dat de ontwikkeling van de nieuwe website in 2022 zou worden afgerond. Dit is echter uitgesteld naar 2023.

6.9 Ondertekening

Utrecht, 14 maart 2024
Dr. M.A.G.J. ten Dam
Uitvoerend bestuurder

Drs. M. Verweij
Niet uitvoerend bestuurder

Prof. Dr. M.H. Hemmeler
Niet uitvoerend bestuurder

D.J. de Jonge
Niet uitvoerend bestuurder

Dr. P.T. Luik
Niet uitvoerend bestuurder

Dr. A.P.J. de Vries
Niet uitvoerend bestuurder

J.A.M. van der Vuurst
Niet uitvoerend bestuurder

7 Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Nefrovisie

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Nefrovisie te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nefrovisie per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn voor kleine Organisaties-zonder-winststreven (RJKC1).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nefrovisie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn voor kleine Organisaties-zonder-winststreven is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn voor kleine Organisaties-zonder-winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn voor kleine Organisaties-zonder-winststreven.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de

omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 26 maart 2024

Van Ree Accountants

J.K.J. (Carlo) van Egdom MSc

Registeraccountant

Bijlage A – toelichting onderzoeksprojecten

Hieronder is een overzicht te zien van de onderzoeksprojecten die Nefrovisie in 2023 met datamanagement ondersteund heeft.

DOMESTICO (Dutch n Octurnal and hoME dialysis Study To Improve Clinical Outcomes)-1: een retrospectieve multicenter studie naar oorzaken van techniekfalen bij thuisdialysebehandeling in Nederland. Het onderzoek wordt gecoördineerd door het Amsterdam UMC, locatie VUmc en het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Data uit Nefrodata worden gebruikt om patiënten te selecteren voor gebruik in de analyse. Nefrovisie heeft de database gemaakt en in beheer. Dit project wordt door meerdere sponsors, waaronder de Nierstichting, financieel ondersteund.

DOMESTICO-2: een prospectieve multicenter studie naar de effecten van thuisdialyse op de kwaliteit van leven en klinische uitkomsten in relatie tot kosten. In deze studie worden patiënten die starten met dialysebehandeling bevraagd over kwaliteit van leven via PROMs-vragenlijsten en er worden ook vragenlijsten ingevuld om inzicht te krijgen in uitkomsten van behandeling en de kosten. De studie is in 2021 verlengd tot en met 2023. Het onderzoek wordt gecoördineerd door het Amsterdam UMC, locatie VUmc en het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Nefrovisie heeft de database en digitale vragenlijsten gemaakt en in beheer.

DIALOGICA: een observationele cohortstudie naar de kwaliteit van leven van ouderen (70+) met nierfalen. Het is een zorgevaluatie studie waarin wordt onderzocht of conservatieve behandeling in oudere patiënten een beter alternatief is dan dialyse, afgemeten aan o.a. kwaliteit van leven en behoud van zelfstandigheid. Het onderzoek wordt gecoördineerd door het LUMC en UMCU. Nefrovisie heeft de database gemaakt en in beheer. DIALOGICA wordt gesubsidieerd door Leading the Change.

OASIS (Optimizing Access Surgery In Senior hemodialysis patients.): een gerandomiseerd onderzoek naar de beste vaattoegang voor oudere dialysepatiënten (70+). Het onderzoek wordt gecoördineerd door het MUMC+. Nefrovisie heeft de database gemaakt en in beheer. Net als Dialogica is OASIS een zorgevaluatie studie die wordt gesubsidieerd vanuit het programma Leading the Change.

Kosten laatste levensjaar: inzicht verkrijgen in zorggebruik en -kosten in het laatste levensjaar van oudere patiënten (>= 65 jaar) die behandeld worden met nierfunctievervangende therapie. Analyses vinden plaats op Vektis-data. Nefrovisie heeft hierbij ondersteunt.

PRO-CKD (Patient-Relevant Outcomes in Chronic Kidney Disease): een multicenter prospectieve cohortstudie om systematisch de kwaliteit van leven en hoeveelheid en last van klachten in kaart te brengen bij patiënten met chronische nierschade (CKD G4-5) met behulp van de PROMs-vragenlijst. Ook wordt onderzocht of er factoren zijn die van invloed zijn op de nierfunctie en de mate van klachten die de patiënt ervaart. Daarnaast wordt de studie gebruikt om ervaring op te doen bij het verzamelen van data bij patiënten met chronische nierschade (CKD G4-5), als onderdeel van de landelijke kwaliteitsregistratie Nefrodata. De studie is een samenwerking tussen het LUMC, Jeroen Bosch Ziekenhuis en MUMC+. Nefrovisie heeft de database en digitale vragenlijsten gemaakt en in beheer.

Bijlage B – Presentaties en publicaties

Presentaties in 2023

- **Vernieuwingen in de visitatie**
Presentatie door **Marc ten Dam** tijdens de Nederlandse Nefrologie dagen op 29-3-2023
- **Leren en verbeteren**
Pitch door **Lara Heuveling** tijdens de SKR Netwerksessie over leren en verbeteren op 9-6-2023
- **Data-aanlevering Nefrodata**
Pitch door **Lara Heuveling** tijdens de SKR Netwerksessie over data-aanlevering op 29-9-2023
- **Update visitatie**
Presentatie door **Marc ten Dam** tijdens de Hoofddag V&VN Dialyse & Nefrologie op 21-11-2023
- **Update Nierteam aan Huis en trends in nefrologie**
Presentatie door **Marc ten Dam** tijdens de Klinische Vergadering NFN op 14-12-2023

Publicaties in 2023

- **Impact of immunosuppressive treatment and type of SARS-CoV-2 vaccine on antibody levels after three vaccinations in patients with chronic kidney disease or kidney replacement therapy.**
Pim Bouwmans, A. Lianne Messchendorp, Céline Imhof, Jan-Stephan F. Sanders, Luuk B. Hilbrands, Marlies E. J. Reinders, Priya Vart, Frederike J. Bemelman, Alferso C. Abrahams, René M. A. van den Dorpel, **Marc A.G.J. Ten Dam**, Aiko P.J. de Vries Theo Rispens, Maurice Steenhuis, Ron T. Gansevoort, Marc H. Hemmeler and the RECOVAC Collaborators. Clinical Kidney Journal, 2023, vol. 16, no. 3, 528–540
- **Decreasing incidence of dialysis in older patients in The Netherlands as compared with other European countries: an international perspective.**
Mathijs van Oevelen, Alferso C Abrahams, Tiny Hoekstra, **Marc AGJ ten Dam**, Anneke Kramer, Kitty J Jager, Giurbey Ocak, Marjolijn van Buren, Willem Jan W Bos. Clin Kidney J 2023 Mar 14;16(7):1149-1159
- **Increasing numbers and improved overall survival of patients on kidney replacement therapy over the last decade in Europe: an ERA Registry study**
Jilske A. Huijben, Anneke Kramer, Julia Kerschbaum, Johan deMeester, Frederic Collart, Olga Lucía Rodríguez Arévalo, Jaakko Helve, Mathilde Lassalle, Runolfur Palsson, **Marc ten Dam**, Anna Casula, Shona Methven, Alberto Ortiz, Pietro Manuel Ferraro, Mårten Segelmark, Pablo Ucio Mingo, Mustafa Arici, Anna Varberg Reisæter, Maria Stendahl, Vianda S. Stel and Kitty J. Jager. Nephrology Dialysis Transplantation (2023) 38: 1027–1040
- **The ERA registry annual report 2020: a summary**
Astley ME, Boenink R, Abd ElHafeez S, Trujillo-Alemán S, Arribas F, Åsberg A, Beckerman P, Bell S, Bouzas-Caamaño ME, Farnés JC, Galvão AA, Gjorgjievski N, Kelmendi VG, Guidotti R, Helve J, Idrizi A, Indriðason ÓS, Ioannou K, Kerschbaum J, Komissarov K, Castro de la Nuez P, Lassalle M, Nordio M, Arévalo OLR, Santiuste C, Seyahi N, Roblero MFS, Steenkamp R, **Ten Dam MAGJ**, Zakharova EV, Ziginiskiene E, Bonthuis M, Stel VS, Ortiz A, Jager KJ, Kramer A. Clin Kidney J. 2023 Apr 21;16(8):1330-1354.